

คณะกรรมการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 28¹

สุจินดา ชูเทียน²

ดร.วรภรณ์ จุลปานนท์³

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา ชุ่มนาเสียว⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 28 : มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2) เพื่อศึกษารูปแบบการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2562 (3) เพื่อศึกษาผลกระทบต่อการเมืองไทย

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีหน้าที่หลักเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจครอบคลุม 3 ส่วน ได้แก่ ด้านบริหาร คือ การควบคุมและการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้ง ทั้งการเลือกตั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ด้านตุลาการ คือ การสืบสวนและวินิจฉัยชี้ขาด ตั้งให้มีการเลือกตั้งใหม่ นับคะแนนใหม่ รวมทั้งการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครและสมาชิกที่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ด้านนิติบัญญัติ คือ การออกกฎระเบียบ คำสั่ง ข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ (1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2561 มีผลบังคับใช้วันที่ 11 ธันวาคม 2561 (2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 กำหนดว่าภายใน 90 วันนับแต่มีผลบังคับใช้ต้องตราพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งให้เสร็จตามกรอบนี้คือภายในวันที่ 10 มีนาคม 2561 ขณะที่ตามโรดแมปของคณะกรรมการการเลือกตั้งวางกรอบไว้วันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2562 (3) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2561 กำหนดว่าภายใน 150 วันนับแต่กฎหมายบังคับใช้ต้องกำหนดวันเลือกตั้งให้เสร็จคือต้องเลือกตั้งภายในวันที่ 9 พฤษภาคม 2562 ขณะที่ตามโรดแมปของคณะกรรมการการเลือกตั้งวางกรอบไว้วันอาทิตย์ที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2562 (2) รูปแบบการเลือกตั้ง พ.ศ.2562 เป็นระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน (Proportional Representation System) แยกเป็น 2 ระบบย่อยคือ ระบบบัญชีรายชื่อ (Party List) และระบบถ่ายโอนคะแนนเสียง (Single Transferable Vote) และเมื่อช่วงเวลาการจัดเลือกตั้งเริ่มมีความชัดเจนแล้วสิ่งที่เราควรจะทำควบคู่กันก็คือระบบ

การเลือกตั้งที่เรียกกันว่า “ระบบจัดสันปันส่วนผสม” ซึ่งเป็นระบบเลือกตั้งแบบใหม่ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญปี 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญผ่านการออกเสียงประชามติจากคนไทยทั่วประเทศ และประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2560 ที่ผ่านมามีดังนี้ (1) ส.ส.ในสภามีจำนวนทั้งสิ้น 500 คน แบ่งเป็นระบบเขต 350 คน และบัญชีรายชื่อ 150 คน โดยวิธีการเลือกตั้งแบบ One Man One Vote คือบุคคลที่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จะกาบัตรได้ใบเดียวเบอร์เดียว เท่านั้น ตัดสินใจเลือกผู้สมัครกับพรรคการเมืองในเบอร์เดียว ไม่สามารถลงคะแนนแยกผู้สมัครกับพรรคการเมืองได้เหมือนสมัยก่อน

(2) วิธีการคำนวณคะแนนเสียง จากวิธีลงคะแนนแบบกาบัตรใบเดียว เท่ากับว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1 คนเท่ากับ 1 เสียง คะแนนเสียงทั้งหมดทุกคะแนนเสียงของประชาชนในประเทศที่แต่ละพรรคการเมืองได้ จะถูกนำมาเทียบว่าแต่ละพรรคการเมืองจะได้จำนวน ส.ส. เท่าใดจากที่นั่ง ส.ส. ทั้งหมด 500 ที่นั่ง ตัวอย่างเช่น หากมีผู้มาลงคะแนน 50 ล้านคน พรรค ก. ได้คะแนนเสียงทั่วประเทศ 16 ล้านเสียง คิดเป็นร้อยละ 32 จากผู้มาลงคะแนนทั้งหมด หากนำมาเทียบกับจำนวนที่นั่ง ส.ส. ในสภาฯ แล้ว พรรค ก. จะมีที่นั่ง ส.ส. ทั้งหมด 160 ที่นั่ง ซึ่งวิธีคิดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) มีเจตนารมณ์ให้คะแนนเสียงทุกคะแนน ถูกนำมาคิดคำนวณ เพื่อให้พรรคการเมืองได้ที่นั่ง ส.ส. ในสภาฯ ตามความนิยมของประชาชนอย่างแท้จริง ส่วนวิธีการแยกจำนวน ส.ส. แบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อได้จำนวนเท่าใดนั้น ก็เชื่อว่าผู้สมัครในพรรคต่างๆ ได้ลำดับที่ 1 ในเขตเลือกตั้งก็คน จากทั้งหมด 350 เขตเลือกตั้งทั่วประเทศ ซึ่งจะไม่เกินจากจำนวน ส.ส. ที่แต่ละพรรคพึงจะมีในสภาฯ ตัวอย่างเช่น พรรค ก. มีที่นั่ง ส.ส. ในสภาทั้งหมด 160 ที่นั่ง แต่ปรากฏว่าได้ชัยชนะในระบบแบ่งเขต 145 ที่นั่ง ดังนั้น อีก 15 ที่นั่งที่เหลือ จะถูกแทนที่ด้วยบุคคลตามลำดับในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองเสนอไป แต่หาก พรรค ก. ได้ ส.ส. แบบแบ่งเขต เต็มจำนวน ส.ส. ที่พรรคพึงจะได้ 160 คนพอดี นั่นหมายความว่าบุคคลในบัญชีรายชื่อ ก็จะไม่ได้ถูกบรรจุเพิ่มเติมเพื่อเป็น ส.ส. ในสภาฯ (3) อย่างไรก็ตาม การจะมาเป็นผู้สมัคร ส.ส. ในระบบใหม่นี้ ต้องผ่านการเลือกตั้งจากสมาชิกภายในพรรคตั้งแต่ระดับสาขาพรรคก่อน ที่เรียกว่า "ไพรมารีโหวต" จึงจะเป็นผู้สมัคร ส.ส. ตามที่ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 วางเงื่อนไขไว้... เอาว่าใครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอยู่ จะมีสิทธิไปเลือกตั้ง 2 ครั้ง ครั้งแรก เลือกบุคคลที่จะเป็นผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคที่ตนเองสังกัด ที่จัดโดยพรรคการเมือง และครั้งที่สอง เลือก ส.ส. ในวันเลือกตั้งใหญ่ทั่วไป ที่จัดโดย กกต.

(4) ในการเลือกตั้งทั่วไป นอกจากพรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อแล้ว พรรคการเมืองจะต้องแจ้งรายชื่อบุคคลที่จะเสนอให้สภาฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี พรรคละไม่เกิน 3 รายชื่อด้วย ซึ่ง กกต. จะประกาศว่าพรรคการเมืองใดส่งรายชื่อบุคคลใดบ้าง เพื่อให้ประชาชนไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจว่าลงคะแนนเสียงให้พรรคการเมืองใด (5) การเลือกนายกรัฐมนตรี มีความแปลกในช่วงปี 5 แรกนี้ คือ วุฒิสมาชิกจำนวน

250 คน ที่มาจากการคัดสรรจาก คสช.ทั้งหมด จะมีสิทธิเลือกนายกรัฐมนตรีกับ สส. อีก 500 คน ด้วย นั่นหมายความว่าในการเลือกนายกรัฐมนตรีกั้งแรกนี้ คสช. มีคะแนนในกระเป๋านำกว่าพรรคการเมืองอื่นๆ แล้ว 250 เสียง เลยกลายเป็นเกมวัดใจกันในอนาคตว่าวุฒิสมาชิกทั้ง 250 เสียง จะเทให้กับบุคคลที่พรรคการเมืองเสนอเป็นนายกฯ หรือจะผลักดันให้สถานการณ์นำไปสู่การเลือก นายกรัฐมนตรีคนนอก เมื่อถึงเวลานั้นคงต้องมาดูกัน (6) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งคราวนี้ มีการกำหนดไว้เข้มมากกว่าเดิมหลายข้อ ยกตัวอย่างที่น่าสนใจสักข้อหนึ่ง อย่างใครถูกจับในความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนักตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ถือว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามลง สส. แต่ก็ยังละเว้นไว้ไม่รวมขานพันที่ไม่ได้เป็นเจ้าของ ส่วนรายละเอียดข้อห้ามอื่นๆ ที่มียกระดับ มากขึ้น ก็ไปดูได้ในมาตรา 98 ของรัฐธรรมนูญ 2560 สำหรับรายละเอียดอื่นๆ ที่สำคัญ ซึ่งระบุไว้ในร่างพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สส. มีการปรับหลักการที่น่าสนใจ และถือเป็นการเพิ่มมาตรฐานทางการเมืองมากขึ้น เช่น กรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นอกจากตัดสิทธิ์การคัดค้านการเลือกตั้ง ตัดสิทธิ์การสมัครรับเลือกตั้ง สส. สมาชิกสภาหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตัดสิทธิ์ในการคัดเลือกเป็น สว. หรือตัดสิทธิ์สมัครเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านแล้ว ยังเพิ่มการตัดสิทธิ์ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองและข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง รวมถึงตำแหน่งต่างๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่บุคคลนั้นไม่ไปใช้สิทธิ นอกจากนี้ ยังมีการปรับเวลาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยให้ลงคะแนนเสียงตั้งแต่เวลา 08.00 - 17.00 น. รวมถึงการอนุญาตให้บุคคลอื่นหรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ลงคะแนนเสียงแทนคนพิการ, ทูพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ ที่ไม่สามารถทำเครื่องหมายลงในบัตรเลือกตั้งได้ โดยการลงคะแนนต้องเป็นไปตามเจตนาของบุคคลนั้น ส่วนที่เป็นข่าวฮือฮากันว่าจะอนุญาตให้ใช้มหรสพในการหาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้ได้นั้น ในที่สุดแล้วยังคงห้ามไม่ให้ใช้มหรสพในการหาเสียง เนื่องจากจะทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกัน และไม่สามารถคำนวณค่าใช้จ่ายได้อย่างชัดเจน ส่วนการกำหนดค่าใช้จ่ายหาเสียงเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองก็ให้เป็นเรื่องที่ กกต. จะไปกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข (3) เมื่อ กกต. ได้กำหนดวันเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562 และมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน คงจะเป็นผลดีต่อประเทศไทยที่เรียกความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการค้า การลงทุน ทำให้เศรษฐกิจเติบโตและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในการร่วมมือกันในด้านต่างๆ อีกด้วย

¹ บทความเรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง “คณะกรรมการการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 28” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ดร.วราภรณ์ จุลปานนท์

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิต (สาขาผู้นำภาครัฐและภาคเอกชน) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อาจารย์ กลุ่มวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

⁴ อาจารย์ กลุ่มวิชาการบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความสำคัญของปัญหา

การเลือกตั้งเป็นทั้งสถาบันและกลไกสำคัญในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน โดยมีหลักการพื้นฐานตามปณิธานว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ดังนี้ การเลือกตั้งต้องเป็นลักษณะทั่วไป (Universal Suffrage) เป็นไปอย่างอิสระ (Free Vote) มีการลงคะแนนลับ (Secret Ballot) มีเกณฑ์ชัดเจนถึงวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง แน่นอนตายตัว (Regular) และยึดหลักการหนึ่งคนหนึ่งเสียง (One Man One Vote) ความสำคัญของการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย มีการเลือกสรรนักการเมือง จัดตั้งรัฐบาลซึ่งมีอิทธิพลต่อนโยบายโดยให้การศึกษา เรียนรู้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและสร้างความชอบธรรมแก่ผู้ปกครอง ประเภทของการเลือกตั้งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

(1) ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากธรรมดา (Plurality System) แยกได้ 3 ระบบย่อย

ระบบผู้ได้คะแนนสูงสุดชนะการเลือกตั้ง (First-Past-the-Post System) ระบบเสียงข้างมากธรรมดา มีตัวแทนมากกว่า 1 คน/ระบบรวมเขตเรียงเบอร์ (Block Voting) และ ระบบเสียงข้างมากธรรมดาแบบเลือกเป็นพรรค (Party Block Vote) (2) ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากเด็ดขาด (Majority System) แยกเป็น 2 ระบบย่อยได้แก่ระบบทางเลือกหรือการจัดลำดับความชอบ (The Alternative Vote หรือ Preference Vote/Preferential Vote) และระบบการเลือกตั้ง 2 รอบ (The Two-Round System/Two Ballot System) (3) ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน (Proportional Representation System) แยกเป็น 2 ระบบย่อยคือ ระบบบัญชีรายชื่อ (Party List) และระบบถ่ายโอนคะแนนเสียง (Single Transferable Vote) (4) ระบบการเลือกตั้งผสม (Mixed System) แยกเป็น 2 ระบบย่อย คือระบบผสมเขตกับสัดส่วน (Mixed Member Proportional System) และระบบคู่ขนานระหว่างเขตกับสัดส่วน (Parallel System) ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นหลักการสำคัญของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเริ่มแรกคือการให้พลเมืองจำนวนมากที่สุดใช้อำนาจประชาธิปไตยในการปกครอง แต่ประชาชนยังขาดรู้ ความเข้าใจในทางการเมืองและบางคนต้องแบกรับภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว การปกครองโดยตรงแบบประชาธิปไตยได้ถูกเปลี่ยนมาเป็นการให้ประชาชนใช้อำนาจอธิปไตย (SOVEREIGNTY POWER) ผ่านทางผู้แทน คือการให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่แทนพวกเขาและเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการใช้อำนาจรัฐเพื่อการบริหารประเทศให้เจริญเติบโต ประชาชนอยู่ดี กินดี แต่การเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาการทุจริตโดยพรรคการเมืองได้ทำการซื้อสิทธิ์ ขायเสียงจากประชาชน ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อระบบบริหารประเทศ และอาจ

นำไปสู่ความล้มเหลวในการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดคอร์รัปชันอาจส่งผลให้ประเทศไทยมี
ภาพลักษณ์ที่แย่ลง และกลายเป็นกลไกที่สำคัญในการจัดวางการพัฒนาประเทศอย่างมาก ปัญหา
ดังกล่าวยังไม่หมดไปจากสังคมไทย ดังนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540
กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการสั่งการให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีที่มี
หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ต่อมาได้มีการแก้ไข
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ให้คณะกรรมการการ
มีอำนาจเพิกถอนสิทธิ์เลือกตั้งหากตรวจสอบพบว่ามีพฤติกรรมการเลือกตั้งและสามารถสั่งให้มี
การเลือกตั้งใหม่สำหรับการเลือกตั้งในประเทศไทย การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการตาม [รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย](#) เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ ด้วยการให้ประชาชนออกเสียงเลือก
บุคคลที่เห็นสมควร ประเทศไทยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปมาแล้ว 27
ครั้ง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา โดยครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อปี [พ.ศ. 2554](#) ซึ่งการเลือกตั้งเป็น
องค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหากประเทศที่ได้ผู้นำที่ไม่
ได้มาจากการเลือกตั้งจะไม่เป็นการยอมรับจากนานาประเทศ และประเทศไทยได้เป็นสมาชิก
สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือที่เรียกกันว่าอาเซียนหลังจากเกิดรัฐประหาร
ประเทศสมาชิกอาเซียน ได้ติดตามสถานการณ์ในประเทศไทยอย่างใกล้ชิดและเกิดปฏิกิริยาต่อไทย
ด้วยการเลื่อนการเดินทางเยือนประเทศไทยจนกว่าสถานการณ์กลับสู่หลักประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้
หลายประเทศเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง ซึ่งประเทศไทยได้มีการทำรัฐประหารมาแล้ว 12
ครั้ง ซึ่งให้เห็นว่าทหารมีบทบาทในทางการเมืองตลอดเวลา ตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน
ปี 2475 จนถึงปัจจุบันและประเทศไทยมีการเลือกตั้งมาแล้ว 27 ครั้ง เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557
โดย น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้แก่
นักการเมืองสร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนจึงได้เกิดกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการ
เปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข (กปปส.) ทำการประท้วงรัฐบาลจนเกิดเหตุการณ์ไม่สงบขึ้นในประเทศไทยจึงเกิด
รัฐประหารนำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มี
การประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ล้มเลิก และ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์
โอชา ได้รับคัดเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งหลายประเทศประณามรัฐประหาร รวมทั้งมีการ
กดดันด้านต่างๆ เช่น ลดกิจกรรมทางการทหารและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งคนไทย

บางส่วนไม่เห็นกับรัฐประหารในครั้งนี้ ด้วยเนื่องจากไม่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย จึงได้มีการเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 28 ที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2562

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2562
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของการเลือกตั้งปี 2562 ต่อการเมืองไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยไว้ ดังนี้ ศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามจุดประสงค์ในการบริหารงานด้านการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาและเส้นทางการเลือกตั้งจากครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อศึกษารูปแบบการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น 24 มีนาคม พ.ศ. 2562

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 28 เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วย (1) วิธีการศึกษา (2) ศึกษาเอกสาร (3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (4) แนวทางการสัมภาษณ์เจาะลึก (5) การเก็บรวบรวมข้อมูล (6) การวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
2. ทำให้ทราบถึงรูปแบบการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2562
3. ทำให้ทราบถึงผลกระทบของการเลือกตั้งปี 2562 ต่อการเมืองไทย

แนวคิดทฤษฎีในการศึกษา

การศึกษาเรื่องอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 28 สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง โดยผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ดังนี้

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมมีตัวตน มีการแสดงออก คือความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการมองว่าทุกคนเหมือนกัน ย่อมไม่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมที่ถ่องแท้ของมนุษย์ได้จริง การ

บอกว่าชายหญิงเป็นเครื่องมือทางทฤษฎีที่สังคมสร้างขึ้นมา เพื่อทำความเข้าใจถึงความแตกต่างของสังคม เป็นเหมือนการกำหนดเข็มทิศที่สำคัญ คือการกำหนดนโยบายในการวางแผน ขับเคลื่อนนโยบายต่างๆของรัฐ เพื่อนำมาสู่ความเสมอภาคทางสังคม อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการอยู่ร่วมกันที่สังคม

ทฤษฎีการแบ่งอำนาจชิปไต ออกเป็นสามส่วนคืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ มีความเชื่อมโยงกับปรัชญาการเลือกตั้ง กล่าวคือ การเลือกตั้งจะเป็นที่มาของกลไกผู้ใช้อำนาจชิปไตในประเทศประชาธิปไตย ในความหมายนี้ การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นการยอมรับในอำนาจของประชาชนในการเป็นเจ้าของอำนาจชิปไต ซึ่งได้มีการมอบอำนาจให้กับตัวแทนไปปฏิบัติกรแทนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ การเลือกตั้งจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเป็นผู้ใช้อำนาจชิปไต ด้วยการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และมีความสัมพันธ์กับอำนาจทางฝ่ายบริหาร

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของกระบวนการทางการเมือง เนื่องจากมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้องและการสนับสนุน เป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งการดำรงอยู่ของระบบการเมืองหรือทำให้ระบบการเมืองอยู่ในภาวะดุลยภาพได้ กล่าวคือ ระบบการเมืองจะไม่สามารถดำรงอยู่หากปราศจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีหลากหลายรูปแบบและหลายระดับ ตั้งแต่ระดับง่ายที่สุดจนถึงซับซ้อนขึ้นไป คือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง การอภิปรายพูดคุยในประเด็นทางการเมือง การร่วมประชุมทางการเมือง การให้ความสนับสนุนพรรคการเมืองทางการเงิน การติดต่อกับผู้แทนราษฎร รวมถึงการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นทางการ ช่วยเขียนสุนทรพจน์ในการหาเสียง ช่วยในการรณรงค์หาเสียง และสมัครเข้ารับการเลือกตั้ง โดยอาจทำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างพร้อมกัน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาลด้วย

Myron Weiner (1971, 161-163) ได้สำรวจและรวบรวมความหมายของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่นักรัฐศาสตร์ต่างๆ ได้ให้ไว้ แยกเป็น 10 ความหมาย ดังนี้

1. การกระทำที่สนับสนุนหรือเรียกร้องต่อคณะผู้ปกครองประเทศเพื่อให้สนองต่อความต้องการ

2. ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบหรือใช้อิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐบาลหรือในการเลือกผู้นำในรัฐบาล
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายและได้รับการรับรองว่าถูกต้อง
4. การให้มีตัวแทนเพื่อเข้าไปใช้อำนาจแทนตน
5. การแยกตนเองออกจากการเมือง เนื่องจากเชื่อว่าการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองของตนไม่ส่งผลใดๆ ทางการเมือง ซึ่งแตกต่างจากความเฉยชาหรือเมินเฉยทางการเมืองที่เป็นการขาดความสนใจทางการเมืองโดยสิ้นเชิงและไม่กระทำการใดๆ ทางการเมือง
6. ความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับทางการเมืองหรือเป็นผู้ที่ชอบกระทำกิจกรรมทางการเมือง
7. การกระทำที่ “ต่อเนื่องอย่างคงที่” ซึ่งอาจจะเป็นการกระทำที่มีความเป็นสถาบันและมีการจัดตั้งหรืออาจจะเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด เช่น การก่อจลาจล
8. การกระทำที่มุ่งต่อการเลือกผู้นำทางการเมือง หรือมุ่งจะมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะ หรือเป็นความพยายามที่จะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของทางราชการ
9. การกระทำที่เป็นกิจกรรมอันมีผลกระทบต่อการเมืองระดับชาติ
10. การกระทำที่มีลักษณะเป็น “การกระทำทางการเมือง”

ผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาวิจัยพบว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญตามหลักประชาธิปไตย โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นองค์กรอิสระ มีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกรอบรัฐธรรมนูญ โดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) รวมทั้งการสังเกต การศึกษาเอกสาร ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิดจากเอกสารของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในส่วนของกรอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 ว่าด้วยการเลือกตั้งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง อำนาจหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง หลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมือง หนังสือ เอกสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ต่างๆ และสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดศึกษา คณะกรรมการการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งครั้งที่ 28 ที่กำลังจะเกิดขึ้นในประเทศไทย และตามโรดแมปในรัฐธรรมนูญ 2560 การเลือกตั้งจะต้องมีขึ้นอย่างช้าภายในเดือนพฤศจิกายน 2560 แต่ทันทีที่ร่างรัฐธรรมนูญผ่านประชามติ ก็ต้องมีเหตุให้เลื่อนอยู่หลายครั้ง ตั้งแต่การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อใส่คำถามพ่วงเข้าไป และการแก้ไขรัฐธรรมนูญตามข้อสังเกตพระราชทาน ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้ก็เหมือนจะได้เห็นหน้าสู่การเลือกตั้งในช่วงปลายปี 2561 แล้ว แต่ สนช. ก็ตั้งใจเลื่อนการเลือกตั้งออกไป โดยวิธีการขยายเวลาบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งออกไป 90 วัน และก็ยัง

ข้อสุดท้าย ไว้ด้วยการยื่นให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งก่อนการประกาศใช้ อีกจะเห็นได้ว่า ที่ผ่านมากำหนดวันเลือกตั้งไม่ได้เป็นไปตาม “โรดแมป” ของรัฐธรรมนูญแต่เพียงอย่างเดียว หาก คสช. รู้สึกว่า ยังจัดการอะไรไม่พร้อม หรือยังไม่อยากรีบลงจากอำนาจ ก็สามารถหา “เทคนิค” มาใช้เพื่อเลื่อน กรอบเวลาการเลือกตั้งออกไปได้อยู่เรื่อยๆ และจนกว่าจะจัดสรรองค์ประกอบต่างๆ ให้เรียบร้อย เพื่อให้ตัวเองมั่นใจและอยู่ในสถานะที่ได้เปรียบวันเลือกตั้ง จึงจะมีความชัดเจน จนสุดท้าย เมื่อกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งผ่านทุกกระบวนการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้กำหนดวันเลือกตั้งเป็นวันที่ 24 มีนาคม 2562 ตามกรอบรัฐธรรมนูญต้องมีการจัดการเลือกตั้งภายใน 150 วัน ประโยชน์ที่จะได้รับทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ทราบถึงรูปแบบการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2562 และหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 28 ที่จะเกิดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 24 มีนาคม 2562 นี้ ประเทศไทยจะได้รัฐบาลและผู้นำประเทศตามหลักประชาธิปไตย เป็นที่ยอมรับของประชาชน มาบริหารประเทศ และเป็นการเรียกความเชื่อมั่นจากต่างประเทศกลับมาซึ่งจะเป็นผลดีต่อการค้า การลงทุนทำให้เศรษฐกิจเติบโต ประชาชนอยู่ดีกินดี รวมไปถึงอาจลดแรงเสียดทานจากการต่อต้านภายในประเทศไปได้บ้างไม่มากนักน้อยและเป็นการสร้างความหวังที่ไม่โชครึมๆ แล้งๆ ให้กับประชาชนผู้รักความเป็นประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากผลการศึกษาข้างต้น พบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนว่า มีการทำหน้าที่อย่างสุจริตและเที่ยงธรรม ควรมีการตรวจสอบข้อร้องเรียนให้เร็วที่สุด และเป็นไปอย่างยุติธรรม ประชาสัมพันธ์ณรงค์ไม่ให้ประชาชนซื้อสิทธิขายเสียง ประชาสัมพันธ์รูปแบบการเลือกตั้งให้ประชาชนเข้าใจโดยผ่านช่องทางสื่อต่างๆ

บรรณานุกรม

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, สุขุม นวลสกุล, วิทยา จิตนุพงศ์.(2558). การเมืองและการปกครองไทย.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมบัติ จันทร์วงศ์.เลือกตั้งวิกฤต:ปัญหาและทางออก.(2536).กรุงเทพมหานคร.โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.(2547).6 ปี กกต.สรรพสาระการเลือกตั้ง.

กรุงเทพมหานคร.ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหายบล็อกและการพิมพ์.

บุญศรี มีวงศ์โฆษ.(2542).การเลือกตั้งและพรรคการเมือง:บทเรียนจากเยอรมัน.
กรุงเทพมหานคร.บริษัท สุขุมการพิมพ์.

ilaw (2561). เลือกตั้ง 62: ของ คสช. โดย คสช. เพื่อ คสช. ค้นเมื่อ 22 มกราคม 2562 ,
จาก <https://ilaw.or.th/node/4973>

กัญญาภัค อยู่เมือง . พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง พ.ศ. 2541. ค้นเมื่อ 8 มกราคม2562 , จาก <http://wiki.kpi.ac.th>

จัญญา (2561). วิเคราะห์เส้นทางสู่การเลือกตั้งปี 2562. ค้นเมื่อ 18 มกราคม 2562 , จาก
<https://news.mthai.com/politics-news/694958.html>

มนตรี ฐิรโฆไท :วิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ในกระบวนการเลือกตั้ง,2556,หน้า 10-13.

เพลโตและอริสโตเติล: เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย,Sits.google.com

.....